

СТАНОВИЩЕ

от проф. д. н. Йордан Георгиев Колев за дисертационен труд на тема: „*Развитие на девическото образование в Йемен след Обединението (1990)*“, представен от АСМА АХМЕД АБДУЛЛА КАШНУН, докторант на редовно обучение на факултета по педагогика при Югозападен университет „Неофит Рилски“ за публична защита пред Научно жури за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика)

Дисертационната разработка на докторант Асма Ахмед Абдулла Кашнун за развитието на девическото образование в Йемен след Обединението в 1990 г. е по тема, особено актуална за световното образование днес, което идейно оправдава този неин избор и осмисля представяните в труда й научни резултати. По принцип модернизирването на образованието е перманентен процес на прогресивното човечество, а сега и в България традиционното за страната девическо обучение също има злосторни проблеми с обхвата на момичетата за задължителното образование. В такъв контекст може да се приеме, че споделените оригинални авторски идеи и фактологически констатации от сравнителното теоретико-педагогическо изследване на колегата Асма Кашнун са доказани ценностни приноси към опитите за социоадаптирането на девическото образование в Йемен и в България.

Според мен дискутираната дисертация е поставена на правилна научна основа – *концепцията* за изследването е смислено целенасочена. Основателно (и от научно гледище, и от социално-политически съображения) за *предмет* е избрано именно *развитието на девическото образование* в културно-икономическия процес на Йемен след Обединението през 1990 г. Закономерно *целта* е *актуализирането* на историческия опит на йеменския народ за образование на своите момичета с възможности за заимствания от постиженията на българското образование. Цялостно постановка е много добре изградена в системна вътрешна взаимовръзка и йерархия на елементите. Структурирането на труда е логично организирано съобразно целта, задачите и етапите на изследването в Йемен и в България – диференцирано е в четири глави, подредени хронологично (*Глава първа* е посветена на една сравнителна история на образователното дело в Северен Йемен и Южен Йемен (до 1990 година); *Глава втора* представя резултатите от проучването на образователната система на Йемен след 1990 г.; *Глава трета* анализира възможностите за модернизирване на девическото образование в Йемен; *Глава четвърта* е за кратък коментар на развитието и състоянието на българското образование с акценти върху девическите училища), с

постановка на изследването, заключение и библиография. Дисертационната работа е в обем 292 страници, от които 286 са текст, а 7 страници накрая са за приложения. Основният текст е илюстриран с 28 таблици. Библиографията е впечатляваща: 140 заглавия, от които 35 са на кирилица, 16 – на латиница, а 83 са на арабски език, има и 2 интернет източника.

Научният апарат на дисертационната теоретична разработка на Асма Кашнун е перфектен – прецизна употреба на понятия и термини, стилът е научен и с много точен авторски изказ, цитирането – колегиално, компетентно и достоверно, източниците и авторите – съдържателно изчерпани. Докторант Кашнун прави уместен авторски коментар с ясни оценки и педагогически нюанси, има собствени теоретико-прагматични идеи и постига точни обобщения с научно-методически тенденции в тях.

Съдържателните качества на дисертацията на Асма Ахмед Абдулла Кашнун също са на нужното научно равнище – според мен са осъществени сполучливи исторически и компаративистки социално-политически анализи на развитието на девическото образование, което е логично за теоретично-педагогическите проучвания, като тя и сравнява състоянието му в днешния социално-педагогически процес на Йемен и България. Правилно акцентите на такъв сравнителен хронологичен подход са върху обобщенията, изводите и препоръките, а заключението на труда всъщност е оригинален теоретичен модел за иновации на националните девически училища – така колегата Кашнун практически съдейства на йеменското образование в търсенето на нови идейно-теоретични алтернативи за девическото възпитание и училищната дидактика в своето Отечество. Още повече, че това нейно научно изследване е първо за йеменската национална педагогика и смислен опит за иновации относно светския характер на възпитанието и обучението. Научността на приносите в труда на докторант Асма Кашнун са в педагогическото философстване, в импровизирането по мисли и твърдения на ислямски мислители и на познавачите на Корана, в емоционалното приобщаване не само към йеменското училище, а и към личностно-творческите потребности на йеменските момичета за изяви в социума. Докторант Асма Кашнун разумно приема „различието“ на религиите, признава инакомислието на другия и прероръчва плуралистичния подход към управлението и организацията на националното девическо образование в Йемен и България, а на този идеен фон открива и предлага още възможности за достъпно приложение на модерните идеи за усъвършенстване на девическото образование в Йемен.

Приемам, че *авторефератът* на докторант Асма Ахмед Абдулла Кашнун точно и цялостно отразява съдържанието на нейната дисертация – изработен е професионално с интересна *автономна* структура: и съдържателно, и технически, и с оригинални акценти на

мъдрости от Корана. *Публикациите* по темата на изследването са 8 броя (2 са в Годишник на ФП, 2 - в научни списания, 3 - в сборници на Международни научни конференции и 1 е в чуждестранно списание на руски език; в справката не е включена още една нейна публикация – в списание „Педагогика“) и също изцяло отговарят на съдържанието на защитавания педагогически труд, като добре представят нейните гледни точки върху сравнителната история на девическото образование в Йемен преди и след Обединението от 1990 г., а и спрямо историческите и съдържателните процеси в българската държава с нейните девически училища. Приемам без забележки авторската *справка за научните приноси* на Асма Ахмед Кашнун, тъй като вярно, интелигентно и скромно отразяват нейните реални постижения в съвременната теория на възпитанието и дидактика на Република Йемен.

Препоръки:

Препоръчвам на колегата Асма Кашнун да продължи своите успешни сравнително-педагогически теоретични изследвания относно развитието и възможностите за усъвършенстване на йеменското девическо образование.

Въпрос:

Колега Кашнун, според Вас какви са практическите перспективи за модернизирването на девическото образование в Йемен? Какво е допустимо в Йемен за научно заимстване от историята на българските девически училища?

Заключение

Обсъжданите тук научни постижения на докторант Асма Ахмед Абдулла Кашнун в изследването ѝ на тема „РАЗВИТИЕ НА ДЕВИЧЕСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ В ЙЕМЕН СЛЕД ОБЕДИНЕНИЕТО (1990)“ доказват, че са постигнати добри и приемливи резултати; че качеството на направените анализи и изводи открива перспективните възможности на девическото образование в Йемен. Всички тези мои професионални твърдения са основание да приема, че рецензираната разработка на дисертация е неин самостоятелен авторски труд с адекватни и оригинални научни приноси. Затова с основание предлагам на Уважаемото Научно жури да присъди на Асма Ахмед Абдулла Кашнун научната степен „доктор по педагогика“ по *професионално направление* 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика).

03.10.2016 г.

Югозападен университет

Член на журито: .....

(проф. д. н. Йордан Колев)